

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 64/432/EMÜ liikmesriikide järelevalvevõrkude süsteemi kuuluvate elektrooniliste andmebaaside osas”

KOM(2011) 524 lõplik – 2011/0228 (COD)

ja „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1760/2000 veiste elektroonilise identifitseerimise osas ja jäetakse välja loomaliha vabatahtlikku märgistamist käsitlevad sätted”

KOM(2011) 525 lõplik – 2011/0229 (COD)

(2012/C 43/14)

Raportöör: **Henry BRICHART**

14. ja 20. septembril 2011 otsustas nõukogu ning 13. septembril 2011 otsustas Euroopa Parlament vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 43 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 64/432/EMÜ liikmesriikide järelevalvevõrkude süsteemi kuuluvate elektrooniliste andmebaaside osas”

KOM(2011) 524 lõplik – 2011/0228 (COD)

ja

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1760/2000 veiste elektroonilise identifitseerimise osas ja jäetakse välja loomaliha vabatahtlikku märgistamist käsitlevad sätted”

KOM(2011) 525 lõplik – 2011/0229 (COD).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon võttis arvamuse vastu 21. novembril 2011.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 476. istungjärgul 7.–8. detsembril 2011 (7. detsembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 180, vastu hääletas 3, erapooletuks jäi 9.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Komitee võtab teadmiseks, et veiselihasektoris on tehtud palju tööd tarbijate usalduse taastamiseks pärast veiste spongioosse entsefalopaatia kriisi.

1.2 Kasutusele võetud veiste identifitseerimis- ja registreerimissüsteem võimaldab tagada läbipaistvuse ning väga täpse ja kiire jälgitavuse.

1.3 Loomade lokaliseerimise ja identifitseerimise võimalus pakub muu hulgas olulist tuge nakkushaiguste tõrjel.

1.4 Eri tehnoloogiate kasutuselevõtt toob asjaomastele sektoritele siiski kaasa suured majanduslikud kulud.

1.5 Alates 1997. aastast toimunud tehnoloogilisest arengust, kuid eriti elektroonilisest identifitseerimisest, võib selles valdkonnas osalejatele palju abi olla.

1.6 Tundub siiski, et selle tehnoloogia otsene kulu ja kasu ei jaotu terves toiduainete tootmisahelas ühtlaselt. Kulu kannavad peamiselt tootjad, samas kui suurema osa rahalisest kasust saavad tootmisahela järgmiste etappide ettevõtjad.

1.7 Seetõttu leiab komitee, et veiste elektroonilise identifitseerimise korda ei peaks muutma Euroopa Liidu tasandil kohustuslikuks, sest ei ole tõenäoline, et turg kompenseerib selle tehnoloogia väga kõrge kulu. Pealegi ei saa tarbija sellest tuntavat lisakasu.

1.8 Juhul kui toiduainete tootmisahela ettevõtjad nõustuvad selle kohaldamisega oma liikmesriigis, siis peaks sellele liikmesriigile jätma võimaluse muuta see oma riigi territooriumil kohustuslikuks.

1.9 Samuti leiab komitee, et loomakasvatajatele peaks jätma võimaluse elektroonilist identifitseerimist vabatahtlikult kasutada.

1.10 Selleks et vältida identifitseerimise kohustuslikuks teinud riigis igasugust ühisturu toimimist ohustavat konkurentsimoonutust, peaks see riik ise kandma oma riigi territooriumile toodud loomade elektroonilise märgistamise kulud.

1.11 Komitee leiab ka, et tavade ühtlustamise huvides tuleks kõigi elektrooniliste tunnuste puhul kasutada samasugust tehnoloogiat. Seetõttu on väga oluline, et tunnused oleksid ühtlustatud vastavalt rahvusvahelistele standarditele.

1.12 Komitee kiidab seega komisjoni ettepaneku üldjoontes heaks, tingimusel, et erilist tähelepanu pööratakse ühisturu nõuetekohasele toimimisele ja tootmisahela eri lülile avaldata-vale mõjule.

1.13 Komitee ei ole vastu veiseliha vabatahtlikku märgistamist käsitlevate ELi sätete tühistamisele, kui ettevõtjad võivad märgistusel esitada lisateavet, mida nad peavad oluliseks.

2. Taust

2.1 Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1760/2000 nähakse ette, et kõik liikmesriigid peavad looma veiste identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi, et loomi oleks võimalik individuaalselt identifitseerida kõrvamärgiga, põllumajandusettevõtete registri ja iga looma passiga, millesse märgitakse andmed looma kõigi liikumiste kohta ning mille kaudu edastatakse liikumisandmed elektroonilisse andmebaasi, mille abil on võimalik loomi kiiresti tuvastada ja teha haiguste korral kindlaks kohordid. See kord on aidanud saavutada eesmärki taastada läbipaistvuse ning veiste ja veiselihatoodete täieliku jälgitavuse kaudu tarbijate usaldus veiseliha vastu ning samuti lokaliseerida ja tuvastada loomi veterinaareesmärkidel, mis on väga tähtis nakkushaiguste tõrjel.

2.2 Määrus on nõukogule ja Euroopa Parlamendile esitatud komisjoni teatise „Halduskoormuse vähendamise tegevusprogramm Euroopa Liidus” järgi „ettevõtjatele põhjustatava halduskoormuse osas eriti tähtis teabekohustus”. Uue ELi loomatervishoiu strateegia tegevuskava kohaselt lihtsustab komisjon veiste elektroonilise identifitseerimise sisseviimise käigus teabekohustusi.

2.3 Veiste identifitseerimise praeguste eeskirjade vastuvõtmisel 1997. aastal ei olnud elektrooniline identifitseerimine veel tehniliselt nii kaugel, et seda oleks saanud veiste puhul kasutada. Viimase kümne aasta jooksul on raadiosagedustuvastusel põhinev elektrooniline identifitseerimine märgatavalt edasi arenenud ning võimaldab individuaalsete loomakoodide kiiremat ja täpsemat lugemist ja edastamist otse andmetöötlussüsteemi. Elektrooniliste tunnuste kasutamine aitaks vähendada halduskoormust ja paberite täitmist, eriti kui põllumajandusettevõttes peetakse elektroonilist registrit (nagu seda üha rohkem

teatakse). Kiirem ja usaldusväärsem kord võimaldab muu hulgas andmeid kiiremini ja täpsemalt lugeda, kui see klassikaliste kõrvamärkide puhul toimub, lihtsustades loomade liikumist käsitlevate andmete edastamist kesksesse andmebaasi ning võimaldades seega nakatunud loomi ja/või toitu tõhusamalt ja kiiremini tuvastada.

2.4 Elektroonilist identifitseerimist kasutatakse liidus juba mitmete loomaliikide puhul. Mitu ELi liikmesriiki on hakanud rakendama vabatahtlikku veiste elektroonilist identifitseerimist. Kuna ühtsed ELi standardid puuduvad, on oht, et eri liikmesriikides hakatakse kasutama erinevat tüüpi elektroonilisi tunnuseid ja erineval raadiotuvastussagedusel töötavaid lugejaid. See võib kaasa tuua ühtsuse puudumise, mis omakorda takistab elektroonilist andmevahetust ning muudab elektroonilisest identifitseerimissüsteemist saadava kasu olematuks.

2.5 Mõjuhindangus jõuti järeldusele, et veiste vabatahtlik elektrooniline identifitseerimine ametliku identifitseerimise vahendina annaks ettevõtjatele aega selle süsteemiga tutvuda. Teiselt poolt võib kohustuslik elektroonilise identifitseerimise kehtestamine seada mõne ettevõtja majanduslikult ebasoodsasse olukorda.

2.6 Määrusega (EÜ) nr 1760/2000 nähakse ette ka vabatahtlik veiseliha märgistamise kord, milles komisjon täheldas puudusi. Komisjon leidis, et halduskoormus on ebaproportsionaalselt suur ja kulukas ning et seda ei rakendata kõikides liikmesriikides ühtsel viisil.

3. Komisjoni ettepanekud

3.1 Komisjoni ettepanekus (KOM(2011) 525 lõplik) on arvesse võetud huvitatud pooltega toimunud arutelude ning mõjuhindangu tulemusi. Komisjon teeb ettepaneku võtta kasutusele veiste vabatahtlik elektrooniline identifitseerimine. Vabatahtliku korra alusel

— saab veiseid märgistada kahe klassikalise kõrvamärgiga (praegune süsteem) või ühe klassikalise nähtava kõrvamärgiga ja ühe elektroonilise tunnusega, mis vastab ELi tasandil ühtlustatud standarditele.

— ELi liikmesriikidele nähakse ette ka võimalus kehtestada oma riigi territooriumil kohustuslik kord.

3.2 Lisaks tunnistatakse liiga suure halduskoormuse ja kulude tõttu kehtetuks teabenõuded seoses vabatahtliku lisamärgistuse kasutamiseiga.

3.3 Ettepanekuga viiakse määrus (EÜ) nr 1760/2000 kooskõlla Euroopa Liidu toimimise lepingu sätetega.

3.4 Kavandatava veiste elektroonilise identifitseerimise korra tõttu on vaja muuta nõukogu direktiivi 64/432/EMÜ liikmesriikide järelevalvevõrkude süsteemi kuuluvate elektrooniliste andmebaaside osas. Direktiivis 64/432/EMÜ sätestatud elektroonilistes andmebaasides ei kajastu praegu viited elektroonilistele identifitseerimisvahenditele. Seetõttu on need kaks ettepanekut (KOM(2011) 524 ja KOM(2011) 525) esitatud ühe õigusaktide paketina.

Brüssel, 7. detsember 2011

*Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president*

Staffan NILSSON
